

TERVISEAMET

ETTEKIRJUTUS nr 12.6-8/24/342-14

Ettekirjutuse adressaat: Virudent OÜ

11892544

Turu plats 3-30, Rakvere linn, Lääne-Viru maakond, 44310

viido@virudent.ee

Ettekirjutuse koostamise kuupäev digitaalallkirjas.

RESOLUTSIOON

Terviseamet kohustab Virudent OÜ-d:

- 1. lõpetama patsientidele ortodontiliste raviteenuste osutamine;**
- 2. edastama andmed osutatud hambaraviteenuste kohta tervise infosüsteemi ühe tööpäeva jooksul pärast seda, kui tervishoiutöötaja on asjakohase dokumendi kinnitanud.**

Ettekirjutuse täitmise tähtaeg: alates ettekirjutuse kättesaamise päevast.

SUNNIRAHA HOIATUS

Vastavalt korrahoiuseaduse (edaspidi KorS) § 28 lg 1 on korrahoiuseorganil õigus ettekirjutuse saajat hoiatada haldussunnivahendite kohaldamise eest. KorS § 28 lg 2 sätestab, et kui avaliku korra eest vastutav isik ei täida tähtaegselt ettekirjutust, võib selle täita asendustäitmise ja sunniraha seaduses sätestatud vahenditega ja korras. Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (edaspidi TTKS) § 62 alusel on ettekirjutuse täitmata jätmise korral sunniraha ülemmäär 640 eurot.

Ettekirjutusega pandud kohustuse määratud tähtajaks täitmata jätmise korral määrab Terviseamet ettekirjutuse adressaadile korrahoiuseaduse § 28 lg 2 alusel **sunniraha kuni 640 (kuussada nelikümmend) eurot** iga ettekirjutusega pandud kohustuse täitmata jätmise eest.

Sunniraha võib kuni ettekirjutuse täitmiseni rakendada korduvalt.

Sunniraha mittetasumisel edastatakse see kohtutäiturile täitemenetluse alustamiseks. Kohtutäiturile edastamisel lisanduvad sunnirahale kohtutäituri tasu ja muud täitekulud.

VAIDLUSTAMISVIIDE

Paldiski mnt 81, 10614 Tallinn
Paju 2, 50603 Tartu
Akadeemia 2, 80011 Pärnu
Kalevi 10, 30322 Kohtla-Järve

telefon +372 794 3500
e-post: info@terviseamet.ee
www.terviseamet.ee

registrikood 70008799
KMKN EE101339803
EE891010220034796011
viitenumber 2800048574

Ettekirjutuse peale on õigus esitada vaie Terviseametile haldusmenetluse seaduse §-s 75 sätestatud tähtaja jooksul või kaebus halduskohtule halduskohtumenetluse seadustiku §-s 46 sätestatu kohaselt.

ASJAOLUD

1. Terviseamet (edaspidi amet) alustas 28.03.2024 Virudent OÜ (edaspidi ettevõtte) suhtes riikliku järelevalvemenetluse nr 12.6-8/24/342 ohu ennetamise eesmärgil, et kontrollida TTKS-s ja sotsiaalministri 25.01.2002 määruses nr 25 „Nõuded haiglavälise eriarstiabi osutamiseks vajalikele ruumidele, sisseseadele ja aparatuurile“ sätestatud nõuete täitmist. Riikliku järelevalvemenetluse raames teostati 12.04.2024 menetlustoiming aadressil Turu plats 3-30, Rakvere linn, Lääne-Viru maakond ning menetlustoimingu kohta koostati riikliku järelevalve menetlustoimingu protokoll nr 12.6-8/24/342-2 koos lisaga „Ambulatoorse eriarstiabi osutamise nõuded“.

2. Amet tuvastas muuhulgas, et ettevõtte kodulehel <https://virudent.ee/teenused/> välja toodud info järgi osutab ettevõtte ortodontiateenuseid. Ettevõtte omab tegevusluba nr L02884 hambaraviteenuste osutamiseks. Ettevõtte kodulehe broneerimissüsteemi kaudu oli võimalik broneerida aega kaperavi konsultatsioonile hambaarsti Olga Cherevychna (arsti kood D09789) juurde.

3. Ettevõtte juhatuse liige Viido Põldma küsis ametilt 17.04.2024 kirjaga nr 12.6-8/24/342-3, milliseid tervishoiuteenuseid võivad hambaarstid osutada hambaraviteenuste tegevusloa raames ning lisas, et ei soovi ameti poolt esitatud nõuetega vastuollu minna. Amet saatis ettevõttele 22.04.2024 vastuskirja nr 12.6-8/24/342-4, millele oli lisatud suu-, näo- ja lõualuukirurgia, ortodontia ning restauratiivse hambaravi eriala Tartu Ülikooli residentuuri programmide väljavõtted ning Eesti Hambaarstide Liidu hambaravi kvaliteedijuhend.

4. Amet küsis ettevõttelt selgitusi 23.04.2024 kirjaga nr 12.6-8/24/342-5. Ettevõtte saatis ametile 07.05.2023 vastuskirja nr 12.6-8/24/342-6, milles muuhulgas teavitas, et on peatanud kaperavi patsientide vastuvõtmise kuni amet on kujundanud seisukoha kirjeldatud teenuse osutamise ülesehituse osas. Samuti selgitas ettevõtte, et on eemaldanud oma kodulehelt info kaperavi kohta, kuni on saavutatud õigusselgus kaperavi osutamise osas.

5. Amet selgitas ettevõttele 04.06.2024 kirjaga nr 12.6-8/24/342-7, et kaperavi võib osutada üksnes ortodont ortodontia tegevusloa alt ning ka ettevõttes kasutuses olev Proimplanti lahendus ei ole hambaraviteenuste tegevusloa raames lubatud.

6. Amet saatis 05.07.2024 Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskusele (edaspidi TEHIK) päringu nr 12.6-8/24/342-8, milles palus edastada ettevõttes töötavate hambaarstide ajavahemikul 07.05.-05.07.2024 koostatud ja tervise infosüsteemi (edaspidi TIS) edastatud hambaravikaardid, mis võivad sisaldada ortodontia raviga seotud tervishoiuteenuseid. Amet analüüsis TEHIK-u poolt 09.07.2024 ametile edastatud patsientide hambaravikaarte ja tuvastas, et hambaravikaartidel kajastuvad muuhulgas järgmised raviteenused:

- 1) müofunktsionaalse kape MYOBPACE kasutamine eesmärgiga jälgida, et keel oleks suulaes ja hingamine toimuks läbi nina kui ka hambumuse parandamiseks;
- 2) aktiveerimise/kaarevahetuse visiit, mis hõlmas endas kummi, kaare vahetust, kaare painutust kitsamaks, kummisikuti paigaldamist, painutuste tegemist, vedru aktiveerimist, vedru paigaldamist, ligatuuri ära võtmist;
- 3) Airnivol-Plus (Proimplant lahendus), kus teostatud hammaste skaneerimine, fotostaatus ja tellitakse kaped;
- 4) nuppude paigaldamine;

- 5) kapede kätte andmine;
- 6) ortodontiline konsultatsioon (mh räägitud ortodontiliste kapede ravist ja märgitud, et patsient soovib alustada raviga);
- 7) ortodontiline visiit (tellitud järgmised kaped, kaped kätte antud);
- 8) suust eemaldatav retensiooniaparaat komplekshind (traadireteiner paigaldus, nupud maha lihvitud, silikoonjäljend on võetud retensiooni kape jaoks).

Eelnimetatud tervishoiuteenuseid osutas Olga Cherevychna. Lisaks tuvastas amet, et hambaravikaardid olid edastatud TIS-i 1 kuni 50 päeva jooksul peale visiidi toimumise päeva ning kahel hambaravikaardil puudus ravi kokkuvõte.

7. Amet saatis 16.10.2024 TEHIK-ule täiendava päringu nr 12.6-8/24/342-11, milles palus edastada ettevõttes töötavate hambaarstide poolt ajavahemikul 31.08.-16.10.2024 koostatud ja TIS-i sisestatud hambaravikaardid, mis võivad sisaldada ortodontia raviga seotud tervishoiuteenuseid. Amet analüüsis TEHIK-u poolt 28.10.2024 ametile edastatud patsientide hambaravikaarte ja tuvastas, et hambaravikaartidel kajastuvad järgmised raviteenused:

- 1) müofunktsionaalse kape MYOBPACE kasutamine eesmärgiga jälgida, et keel oleks suulaes ja hingamine toimuks läbi nina kui ka hambumuse parandamiseks;
- 2) visiit koodiga 52662- töömudeli ja jäljendi valmistamine, teostati reteineri tagasi kinnitamine, alumiste hammaste silikoonjäljend. Tuleb uus kape valmistada ja komposiidist nupu abil hammas liigutada;
- 3) aktiveerimise/kaarevahetuse visiidid, kus teostati breketide ümberpaigaldamine, breketi tagasi kinnitamine, teostati painutusi, paigaldatud uus vedru;
- 4) hammas vajab veel korrigeerimist ning võib proovida panna veel kummi breketi ümber, siis tekib rohkem survet;
- 5) visiidil paigaldati uus nupp;
- 6) teostatud kontrollil tuvastati, et hammas ei ole veel hambareas, hambumusetõstja korrigeeritud;
- 7) ülalõuas sobib kape nr.6, alalõuas nr.8. Kaped kanda 7-10 päeva;
- 8) visiidi ajal antud Airnivol kaped, attachmendi paigaldamine kas ühele või mõlemale kaarele, paigaldatud nupud;
- 9) teostatud ortodontiline konsultatsioon;
- 10) ortodontilist visiit, kus väljastati kaped;
- 11) teostatud töö koodiga 0665 - suust eemaldatav retensiooniaparaat komplekshind. Vana retensioonikape on katki. Jäljend on võetud uue kape jaoks. Arvestatud ainult laboritöö;
- 12) teostatud töö ajal said mõlemal kaarel natuke ruumi, alalõuas hambad sirgemaks muutunud, esihammaste kalle on paremaks läinud. Räägitud, et hambaid rivistada võib ortodontiliste kapede abil.

Lisaks tuvastas amet, et hambaravikaardid olid TIS-i edastatud 1 kuni 68 päeva jooksul peale visiidi toimumise päeva.

ETTEKIRJUTUSE ADRESSAADI ARVAMUS JA VASTUVÄITED

Ettevõtte selgitas 07.05.2024 edastatud kirjas, et osutab hambaraviteenuseid vastavalt hambaarstide pädevusele ja väljaõppele. Osutatakse teenuseid, mis on praktikas välja kujunenud

ning mida osutavad ka teised sama väljaõppe ja pädevuse saanud hambaarstid üle Eesti. Kui hambaarstide väljaõpe ning pädevus ei ole teenuse osutamiseks piisav, siis antakse patsiendile sellest teada ning ta suunatakse vastava eriala (suu-, näo ja lõuakirurgia, ortodontia, restauratiivne hambaravi) spetsialisti vastuvõtule. Ettevõtte selgitas, et osutab ainult selliseid teenuseid, mida võivad osutada hambaarstid. Ettevõtte lisas, et kliinik pakub patsientidele Proimplanti lahendust, mille puhul kontrollib Eesti ortodont kõik tööd ise üle (ortodonti teenuse tasu sisaldub kaperavi hinnas eraldi komponendina). Ettevõtte ei leia, et tegu oleks ortodontilise teenusega, mida hambaarst ei võiks osutada Proimplant'i poolt väljatöötatud lahenduse kohaselt. Ettevõtte andmetel ei ole amet avalikustanud teavet selle kohta, et igasugune kaperavi kvalifitseerub ortodontiliseks teenuseks, mida ei või hambaarst osutada. Nii Eesti Hambaarstide Liit, Eesti Ortodontide Selts kui ka tootjad korraldavad hambaarstidele vastavaid koolitusi, kus mitte üksnes ei tutvustata kaperavi erinevaid võimalusi, vaid õpetatakse nende teenuste osutamist. Kõik kliinikus kõnealust teenust osutavad hambaarstid on läbinud vastava täiendkoolituse.

31.08.2024 saadetud kirjas selgitas ettevõtte, et müofunktsionaalsed kaped on vajalikud müofunktsionaalse ravi toetamiseks ning aitavad saavutada müofunktsionaalses ravis paremaid tulemusi. Ettevõtte lisas, et toote nimi on eksitav, kuna see tegeleb ortodontilisele sekkumisele eelneva müofunktsionaalse raviga ning selle eesmärk on vältida ortodontilist sekkumist läbi müofunktsionaalsete harjumuste parandamise. Hambaarst, kes teenust osutab, on läbinud vastavasisulised koolitused. Ettevõtte selgitas, et hambaarst Olga Cherevychna on osutanud ainult neid teenuseid, mida ta võib osutada oma väljaõppe ja eriala piires sarnaselt teiste hambaravierialadega. Samuti lisab ettevõtte, et hambaarst on osutanud teenust kasutades ortodontiga suhtlemiseks e-konsultatsiooni. Seejärel on pakutud ravi ortodonti juhendamisel ning koostööl. Ettevõtte on arvamisel, et õigusaktides pole välja toodud ortodontilise teenuse mõistet ning samuti ei ole leitav õigusaktides teenuste loetelu, mida võivad osutada vaid ortodontid. Ettevõtte hinnangul võivad sarnaselt suukirurgia ja restauratiivse hambaraviga osutada hambaarstid ka ortodontilisi teenuseid lähtudes TTKS §-st 4³ lg-st 2, mis sätestab, et arst või hambaarst, kes ei ole omandanud eriala ja ei õpi residentuuris, võib osaleda eriarstiabi osutamisel ning tema rakendamise ulatuse tervishoiuteenuse osutamisel määrab tervishoiuteenuse osutaja sõltuvalt tervishoiuteenuse sisust ning arsti või hambaarsti pädevusest ja kogemusest. Ettevõtte on arvamisel, et ei ole osutanud patsientidele teenust ilma vastavasisulise tegevusloata, on lähtunud oma teenuste osutamisel TTKS-ist ja teistest tervishoiuteenuste osutamist reguleerivatest õigusaktidest ning on osutanud teenuseid vastavalt hambaarsti kvalifikatsioonile, väljaõppele ning täiendõppele. Ettevõtte on lisanud, et viib läbi muudatused protseduurireeglites, et tagada ravikaartide õigeaegne esitamine TIS-i.

PÕHJENDUSED

1. Tervishoiuteenuse osutamise tegevusluba annab õiguse kehtestatud korras ja tingimustel osutada loale märgitud tervishoiuteenuseid. Ettevõttele on väljastatud tegevusluba L02884 hambaraviteenuste osutamiseks, seega võib ettevõtte osutada vaid hambaraviteenust. Vastavalt TTKS § 20 lg-le 1 on eriarstiabi ambulatoorne või statsionaarne tervishoiuteenus, mida osutavad eriarst või hambaarst ja temaga koos töötavad tervishoiutöötajad. Ortodontilisi raviteenuseid saavad osutada üksnes ortodontid. TTKS § 3 lg 2 kohaselt võib tervishoiutöötaja osutada tervishoiuteenuseid selle omandatud kutse või eriala piires, mille alusel ta on registreeritud tervishoiukorralduse infosüsteemis. Sotsiaalministri 28.11.2001 määruse nr 110 „Eriarstiabi erialade ja erialade lisapädevuste loetelu“ § 2 lg 2 kohaselt loetakse ortodontiat erihambaarsti erialaks. Ettevõttes osutab ortodontiateenuseid hambaarst Olga Cherevychna (arsti kood D09789), kes ei ole tervishoiukorralduse infosüsteemis ortodontina registreeritud.

2. TEHIK-u poolt nii 09.07.2024 kui ka 28.10.2024 ametile saadetud ettevõtte poolt koostatud hambaravikaartides kajastuvad ortodontilised raviteenused. Hammaste ortodontilise liigutamise avaldatakse mõju mitte ainult üksikutele hammastele, vaid tervele näo-lõualuukompleksile. Ravi vales teostamisest tingitud terviseprobleemide lahendamine võib patsiendile olla ebameeldiv ning ajaliselt ja rahaliselt koormav. Amet on juhtinud tähelepanu TTKS § 3 lg 2 sätestatud nõuete

täitmise vajalikkusele (22.04.2024 saadetud kiri nr 12.6-8/24/342-4, 23.04.2024 saadetud kiri nr 12.6-8/24/342-5, 30.07.2024 saadetud kiri nr 12.6-8/24/342-10). Kui teenuse osutajal puudub tegevusluba ortodontiateenuse osutamiseks, siis ei ole ettevõttel lubatud ortodontia teenuseid, sh kaperavi osutada.

3. Amet ei nõustu ettevõtte arvamusega, et ortodontiateenuseid (sh kaperavi) võivad osutada kõik hambaarstid, kes on läbinud täiendkoolitusi ja omavad süvendatud teadmisi ja kogemust. Kuigi õigusaktiga ei ole kehtestatud loetelu kõikidest protseduuridest, mida võib osutada ortodontia teenuse raames, ei anna see hambakliinikule õigust otsustada, et ortodontilist ravi (sh kaperavi) võib tema kliinikus osutada iga hambaarst. Hambaarsti õppekavasse kuuluva õppeaine ortodontia läbimine ning ortodontia valdkonna koolitustel osalemine ei anna hambaarstile õigust ortodontilist ravi teostada. Tervishoiuteenuse osutamine ilma asjakohase väljaõppeta on ohuks patsiendi tervisele ja heolule. Patsient ei pruugi osata hinnata terviseriske, mis võivad tekkida, kui ortodontilist ravi osutab vastava pädevusega isik või eristada, milliseid teenuseid on pädev osutama hambaarst või ortodont.

4. Kapeaparaatide ehk elainerite kasutamine on nii aktiivsel (hammaste nihutamise eesmärgil) kui passiivsel (retentsioon ehk ravitulemuse säilitamine) kujul ortodontias teostatav protseduur. Ka müofunktsionaalsed kapid on ortodontilised aparaadid, mille paigaldamine on ortodonti pädevuses.

5. Ettevõttes kasutuses oleva niinimetatud Proimplanti lahenduse kasutamine ei ole hambaraviteenuse osutamisel lubatud. Ortodontiateenust ei ole lubatud osutada viisil, mil hambaarst kasutab ortodontiga suhtlemiseks e-konsultatsiooni ning pakub ortodontilist ravi ortodonti juhendamisel. Ettevõtte on ekslikult asunud seisukohale, et hambaarstid võivad ortodontilisi teenuseid osutada lähtudes TTKS § 4³ lõike 2 teisest lausest. TTKS § 4³ lõike 2 teine lause sätestab, et arst või hambaarst, kes ei ole omandanud eriala ja ei õpi residentuuris, võib osaleda eriarstiabi osutamisel ning tema rakendamise ulatuse tervishoiuteenuse osutamisel määrab tervishoiuteenuse osutaja sõltuvalt tervishoiuteenuse sisust ning arsti või hambaarsti pädevusest ja kogemusest. TTKS § 4³ lg 2 ei anna siiski hambaarstile õigust osutada iseseisvalt ortodontilist ravi ega tervishoiuteenuse osutajale õigust otsustada, et tema ettevõttes võivad osutada ortodontilist ravi hambaarstid, kes ei ole ortodontid. TTKS § 4³ lg 2 teine lause võimaldab hambaarstidel osaleda ortodontia teenuse osutamisel ortodontia tegevusluba omavates kliinikutes. Virudent OÜ-l ei ole tegevusluba ortodontia teenuse osutamiseks. Seega ei tohi Virudent OÜ ortodontia teenust osutada.

6. Amet on selgitanud, et vastavalt Vabariigi Valitsuse määruse nr 138 „Tervise infosüsteemi põhimäärus“ § 5 lg 1 p 1 edastab tervishoiuteenuse osutaja infosüsteemi andmed TTKS § 59² lõike 2 alusel kehtestatud määruses sätestatud andmekoosseisus, nimelt ambulatoorse tervishoiuteenuse osutamise kohta andmed või vormistatud dokumendi ühe tööpäeva jooksul pärast seda, kui tervishoiutöötaja on asjakohase dokumendi kinnitanud. TIS-i dokumentide edastamine võimaldab patsiendil tutvuda talle osutatud tervishoiuteenusega ning tervishoiuteenuse osutaja vahetamise korral on teisel tervishoiuteenuse osutajal võimalus enne raviotsuste tegemist näha, milliseid tervishoiuteenuseid on eelnevalt patsiendile osutatud, milliseid protseduure või uuringuid tehtud. Ühtlasi võimaldab nõuetekohane dokumenteerimine ja dokumentide edastamine TIS-i anda vajadusel hinnangut osutatud tervishoiuteenuse kvaliteedile.

Vaatamata ameti poolt menetluse käigus jagatud selgitustele on ettevõtte jätkanud ilma tegevusloata tervishoiuteenuste osutamist ning ei ole hakanud hambaravikaarte nõuetekohaselt TIS-i edastama. Amet leiab, et antud juhul on riikliku järelevalvemenetluse eesmärk saavutatav ettekirjutuse koostamisega.

(allkirjastatud digitaalselt)

Marje Muusikus
Ida regionaalosakonna juhataja